

UCHWAŁA NR LIV/667/23
RADY MIEJSKIEJ W CHOJNICACH
z dnia 29 maja 2023 r.

w sprawie ogłoszenia roku 2024 w Chojnicach „Rokiem Nataniela Mateusza Wolfa”.

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 18 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 i 572), uchwała się, co następuje:

§ 1. W roku jubileuszu 300-lecia urodzin wybitnego chojnickiego lekarza, astronoma i filantropa ogłasza się rok 2024 „Rokiem Nataniela Mateusza Wolfa”, zgodnie z uzasadnieniem stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Chojnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Antoni Szlanga

UZASADNIENIE

Nataniel Mateusz von Wolf urodził się 28 stycznia 1724 roku w Chojnicach. Jego ojciec był dobrze sytuowanym aptekarzem, co pozwoliło wysłać syna na naukę do Gimnazjum Akademickiego w Gdańsku. Tam młodzieniec zdobywał pierwsze naukowe szlify. Szczególnie interesował się naukami przyrodniczymi, które w owym czasie w Gdańsku stały na bardzo wysokim poziomie. Pilnie studiował też filozofię i matematykę. Po ukończeniu gimnazjum podjął studia medyczne – początkowo w Jenie następnie Lipsku, Halle i Erfurcie. Studia ukończył dzięki znacznej pomocy materialnej od biskupa warmińskiego, Adama Grabowskiego, który po śmierci ojca finansował młodego Nataniela.

Dzięki permanentnej protekcji biskupa, po ukończeniu studiów, otrzymał bardzo dochodową posadę lekarza marszałka wielkiego koronnego Stanisława Lubomirskiego. Pozwoliło to zdobyć Wolfowi pokaźny majątek, który to chętnie inwestował w ukochanych Chojnicach, stając się głównym fundatorem kościoła gimnazjalnego. Następnie związał się z rodziną Czartoryskich stając się osobistym lekarzem księcia Adama Kazimierza Czartoryskiego – przymierzanego na króla polski w czasie elekcji. Wraz ze swoim chlebodawcą Wolf wiele podróżował i nieustannie uzupełniał swoje wykształcenie. W owych czasach pociągała go astronomia zwłaszcza Syriusz. Choć miał wiele osiągnięć na tym polu jego głównym zajęciem była medycyna. Wśród pacjentów znalazły się takie osobistości jak ostatni król Polski - Stanisław August Poniatowski, Giovanni Casanova oraz liczni dowódcy armii – Wolf otrzymał bowiem posadę generalnego lekarza wojsk polskich.

Na skutek choroby w 1769 roku opuścił Warszawę i przeniósł się do Tczewa, gdzie wówczas mieszkała jego rodzina. Pozostał tam do roku 1772 roku, a kiedy miasto w wyniku pierwszego rozbioru Polski wpadło w pruskie ręce, udał się do Gdańska. Wciąż pracował jako lekarz jednak więcej czasu poświęcał na obserwację nocnego nieba. Zaowocowało to opracowaniem przez prof. Berolini książki *Observationes astronomicae factae Dantisci ab anno 1774 ad annum 1784 una cum aliis Varsoviae et Dirsaviae ab anno 1764 ad annum 1773 factis per D. De Wolf. Adjecta est descriptio et iconographia Observatorii Gedanensis* poświęconej dokonaniom Wolfa na polu astronomii.

Z inicjatywy Wolfa Towarzystwo Przyrodnicze, którego był członkiem zakupiło grunt, tzw. Biskupią Górkę, gdzie w 1781 roku zbudowano obserwatorium astronomiczne wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt produkcji angielskiej.

W dziedzinie medycyny chojniczanin był bardzo nowatorski. To on właśnie zajął się propagowaniem w Gdańsku (w ogóle w tej części Europy) szczepień przeciwko ospie, uznając, że jest to jedyna skuteczna metoda walki z chorobą. Jedną z osób, której Wolf podał szczepionkę była Joanna Schopenhauer, matka słynnego filozofa Artura, która to spotkaniem z lekarzem i samemu szczepieniu poświęciła 14. rozdział swojego pamiętnika opublikowanego pod tytułem *Gdańskie wspomnienia młodości*.

Wolf zmarł 15 grudnia 1784 roku podczas epidemii grypy. Został pochowany na Biskupiej Górze w Gdańsku.

Zważywszy na bezinteresowną i pełną poświęcenia działalność Mateusza Nataniela Wolfa na niwie kultury i nauki (zwłaszcza medycyny) oraz działalność filantropijną na rzecz rodzinnego miasta przyjęcie uchwały dotyczącej nazwania w Chojnicach roku 2024 „Rokiem Nataniela Mateusza Wolfa” wydaje się w pełni zasadne i pożądane.

Przewodniczący
Rady Miejskiej

Antoni Szlanga